

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ Αρ. Φύλλου 1044 25 Νοεμβρίου 1997

... Καθορισμός (ελαχίστων) ορίων προδιαγραφών για Ασφαλή Χορήγηση Αναισθησίας (ΦΕΚ σελ. 4) ...

Αριθ. Υ40/3592/96 (4) Καθορισμός (ελαχίστων) ορίων προδιαγραφών για Ασφαλή Χορήγηση Αναισθησίας.

Ο Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 53 του Ν. 2071/92 (ΦΕΚ 123/Α/92) "Εποπτεία νοσηλευτικών Ιδρυμάτων".
2. Τις διατάξεις του Ν. 1397/83 (ΦΕΚ 143/Α/83)
3. Τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2α του Ν. 2469/97 (ΦΕΚ 38/Α/97) και το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.
4. Την Απόφαση αρ. 3 της 121ης Ολομέλειας/7.8.96 του ΚΕΣΥ.
5. Την ανάγκη καθορισμού ελαχίστων ορίων προδιαγραφών για Ασφαλή χορήγηση Αναισθησίας σε Νοσοκομεία (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ), αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τα ελάχιστα όρια προδιαγραφών για ασφαλή χορήγηση αναισθησίας σε ασθενείς ως ακολούθως:

- Τα ελάχιστα όρια προδιαγραφών για χορήγηση Αναισθησίας βασίζονται στην αρχή ότι:

1. Πρέπει να εξασφαλίζεται:

- η ίδια ποιότητα αναισθησίας για όλους τους ασθενείς
- 24 ώρες την ημέρα και 7 ημέρες την εβδομάδα
- τόσο σε επείγουσες όσο και προγραμματισμένες επεμβάσεις
- για χειρουργικές, μαιευτικές, θεραπευτικές ή διαγνωστικές επεμβάσεις ανεξάρτητα του χώρου (κεντρικά χειρουργεία, ΤΕΠ, ακτινολογικό, λιθοτρυπήτης, ενδοσκοπήσεις, μονάδα χρόνιου πόνου, κ.λ.π.) εκτέλεση αναισθησιολογικών πράξεων.
- ανεξάρτητα της τεχνικής αναισθησίας (γενική, περιοχική τοπική καταστολή) και
- ανεξάρτητα του τόπου (νοσοκομείο, ιδιωτική κλινική, ιατρείο κ.λ.π.) χορήγησης αναισθησίας ή καταστολής.

2. Όλοι οι ασθενείς που υποβάλλονται σε κάποια τεχνική αναισθησίας ή καταστολής είναι απαραίτητο να παρακολουθούνται κατά την άμεση μετεχειρητική περίοδο σε Μονάδα Μετανασθητικής Φροντίδας (ή όπως προηγουμένως ονομάζετο Αίθουσα Ανάνηψης).

Τα ελάχιστα όρια προδιαγραφών για χορήγηση Αναισθησίας αφορούν Νοσοκομεία (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ) και περιλαμβάνουν τα παρακάτω άρθρα:

Άρθρο 1

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Η χορήγηση αναισθησίας είναι ιατρική πράξη, την τελική ευθύνη της οποίας έχει ο υπεύθυνος αναισθησιολόγος και στην οποία προβαίνει αφού προηγουμένως:

- 1.1. υποχρεωτικά και με προσοχή συνεκτιμήσει τη γενική κατάσταση του ασθενούς, το συνολικό ιστορικό, την κλινική εξέταση και τον παρακλινικό έλεγχο.
- 1.2. υποβάλλει τον ασθενή στην κατάλληλη προεγχειρητική ετοιμασία για μείωση του περιεγχειρητικού κινδύνου.
- 1.3. συνεργαστεί συμβουλευτικά με γιατρούς άλλων ειδικοτήτων πάνω σε ειδικά προβλήματα.
- 1.4. εκτιμήσει τον περιεγχειρητικό κίνδυνο, διαμορφώσει σχέδιο αναισθησιολογικής τεχνικής, ενημερώσει τον ασθενή και επιβεβαιώσει τη συγκατάθεση του.

Παρατηρήσεις: Κατ' εξαίρεση ο παραπάνω έλεγχος μπορεί να μην εφαρμοστεί σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, κατά τις οποίες οποιαδήποτε χρονική καθυστέρηση μπορεί να θέσει σε άμεσο κίνδυνο τη ζωή του ασθενούς. Σ' αυτές τις περιπτώσεις αναγράφεται η αιτία του μη ελέγχου στο διάγραμμα αναισθησίας.

Άρθρο 2

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΡΟΝΤΙΔΩΝ

2.1. Διάγραμμα Αναισθησίας.

Για κάθε ασθενή ο οποίος υποβάλλεται σε οποιαδήποτε αναισθησιολογική πράξη πρέπει να τηρείται λεπτομερές Διάγραμμα Αναισθησίας, το οποίο φυλλάσσεται στο φάκελο του ασθενούς και το αρχείο του τμήματος ή κλινικής. Στο διάγραμμα αυτό καταγράφονται κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα στοιχεία.

- 2.1.1. Ο ημερήσιος και πριν την αναισθησιολογική πράξη έλεγχος του μηχανήματος αναισθησίας, μαζί με τα στοιχεία του ατόμου που διενήργησε τον έλεγχο.
- 2.1.2. Ο προεγχειρητικός έλεγχος και η προετοιμασία του ασθενούς, μαζί με τα στοιχεία του αναισθησιολόγου που διενήργησε τον έλεγχο.
- 2.1.3. Η διεγχειρητική αντιμετώπιση (τεχνικές αναισθησίας, επεμβατικές πράξεις, φάρμακα, υγρά), ο ανά τουλάχιστον 5 min έλεγχος των ζωτικών λειτουργιών και monitors και η κατάσταση του ασθενούς στο τέλος της αναισθησίας.
- 2.1.4. Η άμεση μετεχειρητική αντιμετώπιση (φάρμακα, υγρά) η ανά τακτά διαστήματα παρακολούθηση των ζωτικών λειτουργιών και η εκτίμηση της γενικής κατάστασης του ασθενούς κατά την έξοδο του από την Αίθουσα Ανάνηψης.
- 2.1.5. Οι μετανασθητικές επισκέψεις στο νοσηλευτικό τμήμα
- 2.1.6. Ασυνήθη συμβάματα της περιεγχειρητικής περιόδου.

2.2. Αρχείο Αναισθησιολογικού Τμήματος.

Κάθε Αναισθησιολογικό Τμήμα (ΑΤ) υποχρεούται να τηρεί λεπτομερές αρχείο με τις ιατρικές πράξεις του τμήματος (π.χ. αναισθησίες, τεχνικές οξέος και χρόνιου πόνου, ΚΑΡΠΑ).

2.3. Βιβλίο Πράξεων Ειδικευομένων.

Κάθε ειδικευόμενος πρέπει να τηρεί, με ευθύνη του Δ/ντού του Α.Τ. βιβλίο με λεπτομέρειες για τις αναισθησιολογικές πράξεις που διενήργησε, όπως π.χ. τεχνικές αναισθησίας, είδη χειρουργικών και διαγνωστικών επεμβάσεων, επεμβατικές τεχνικές κ.λ.π.

Άρθρο 3

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΧΩΡΩΝ ΟΠΟΥ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Σε οποιοδήποτε χώρο (χειρουργεία, ΤΕΠ, ακτινολογικό, λιθοτρυπήτης, ενδοσκοπήσεις, μονάδα χρόνιου πόνου, κ.λ.π), ή τόπο (νοσοκομείο) χορηγείται καταστολή για διαγνωστικές, θεραπευτικές ή χειρουργικές επεμβάσεις πρέπει να υπάρχει η ίδια ελάχιστη βασική υποδομή και εξοπλισμός όπως:

- 3.1. Παροχή οξυγόνου υπό πίεση από κεντρική παροχή ή από δύο μεγάλες οβίδες O2.

- 3.2. Αναρρόφηση κεντρική ή φορητή.
- 3.3. Απινιδωτής και τα απαραίτητα υλικά για Καρδιοπνευμονική Αναζωογόνηση.
- 3.4. Τα απαραίτητα φάρμακα για υποστήριξη της αναπνοής και κυκλοφορίας.
- 3.5. Σφυγμικό οξύμετρο (για συνεχή μη επεμβατικό έλεγχο του κορεσμού του αίματος σε O₂).

Άρθρο 4

ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑΣ

Ο εξοπλισμός για χορήγηση αναισθησίας αναφέρεται αφενός στο συγκρότημα των χειρουργείων ή χώρων όπου εκτελούνται αναισθησιολογικές πράξεις και αφετέρου στη "θέση αναισθησίας". Ως θέση αναισθησίας ορίζεται ο εξοπλισμός που περιγράφεται στο 4.1. - 4.4 και ο οποίος απαιτείται για χορήγηση αναισθησίας.

Παρατηρήσεις: 1). Οι παρακάτω προδιαγραφές μπορούν να παρακαμφθούν όταν η κατάσταση του ασθενούς είναι τέτοια, ώστε ο εγγενής αναισθησιολογικός κίνδυνος είναι μικρότερος από τον κίνδυνο της κυρίας νόσου ή την εξέλιξη της, αν δεν χορηγηθεί αναισθησία. 2). Σε περίπτωση βλάβης ή συντήρησης των παρακάτω απαραίτητων συσκευών ή μηχανημάτων πρέπει να υπάρχει πρόνοια για άμεση αντικατάστασή τους με εφεδρικές συσκευές.

4.1. Μηχάνημα Αναισθησίας:

Το Μηχάνημα Αναισθησίας περιλαμβάνει το σύνολο των οργάνων και συσκευών που έχουν σκοπό την παροχή σε ακριβή ροή και συγκέντρωση των ιατρικών αερίων (O₂ αέρα για ιατρική χρήση, N₂O) και των πτητικών αναισθητικών και αποτελείται κατ' ελάχιστον από τα ακόλουθα:

4.1.1. Τροφοδοσία με ιατρικά αέρια υπό πίεση: Κάθε Μηχάνημα Αναισθησίας πρέπει να μπορεί να τροφοδοτηθεί με ιατρικά αέρια, σύμφωνα με τις ελληνικές προδιαγραφές (TOTEE 2491/86 του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος), από δύο υποχρεωτικά πηγές.

* Εξωτερική πηγή:

* είτε από κεντρική δεξαμενή O₂, N₂O και αέρος για ιατρική χρήση με δίκτυο διανομής,

* είτε από δύο μεγάλες οβίδες O₂ και μία N₂O σε περίπτωση έλλειψης κεντρικής δεξαμενής, και

* Σύστημα αυτοφερόμενων στο μηχάνημα δύο μικρών οβίδων O₂.

4.1.2. Συσκευή προστασίας από ανεπάρκεια της παροχής O₂ και Διακοπής N₂O:

Σε περίπτωση μείωσης της πίεσης τροφοδοσίας του O₂ λόγω ανεπάρκειας στην παροχή², πρέπει να υπάρχει ηχητικός συναγερμός (O₂ failure alarm) με ταυτόχρονη διακοπή του N₂O (Fail Safe System).

4.1.3. Ροόμετρα ακριβείας.

4.1.4. Εξατμιοτήρας πτητικών αναισθητικών με αντιστάθμιση θερμοκρασίας και υπερπίεσης και αποφυγή υπερχειλίσης.

4.1.5. Αναλυτής εισπνεόμενης συγκέντρωσης O₂ με ηχητικούς συναγερμούς χαμηλών ορίων (για αποφυγή χορήγησης υποξικού μίγματος).

4.1.6. Αναπνευστικά συστήματα: με επανεισπνοή και να-τράσβεστο (κυκλικό) καθώς και μη - επανεισπνοής.

4.1.7. Μέτρηση Εκπνεόμενου Όγκου: εφόσον ο ασθενής έχει δική του αναπνοή πρέπει να υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης (μέτρησης) του εκπνεόμενου όγκου (σπιρόμετρο)

Παρατηρήσεις: 1) Οι οβίδες, οι σωλήνες σύνδεσης μεταξύ αναισθησιολογικού μηχανήματος και τροφοδοσίας ιατρικών αερίων και τα ροόμετρα πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές (χρώμα, διαστάσεις και συνδετικά) που περιγράφονται από την TOTEE αρ. 2491/86.

4.2. Ιατρικός Αναπνευστήρας για Αναισθησία

Ορισμός: Ο ιατρικός αναπνευστήρας για αναισθησία υποκαθιστά ή υποστηρίζει την αναπνευστική λειτουργία του ασθενούς υπό μιοχάλαση ή καταστολή.

Βασικά στοιχεία ενός αναπνευστήρα για αναισθησία είναι:

4.2.1. Η ρύθμιση:

* του αναπνεόμενου όγκου,

* της αναπνευστικής συχνότητας

4.2.2. Βαλβίδα Εκτόνωσης της Πίεσης (Safety Relief Valve): εφόσον ο ασθενής είναι συνδεδεμένος με αναπνευστήρα όταν η πίεση στο αναπνευστικό σύστημα υπερβεί ένα προκαθορισμένο μέγιστο όριο είναι επιβεβλημένο να υπάρχει δυνατότητα εκτόνωσης της πίεσης.

4.2.3. Βαλβίδα PEEP με μέγιστη τελικό - εκπνευστική πίεση τουλάχιστον 10 cmH₂O.

4.2.4. Μέτρηση Εκπνεόμενου Όγκου : εφόσον ο ασθενής είναι συνδεδεμένος με αναπνευστήρα είναι επιβεβλημένο να υπάρχει δυνατότητα μέτρησης του εκπνεόμενου όγκου (σπιρόμετρο).

4.2.5. Μανόμετρο πιέσεων αναπνευστικού συστήματος: εφόσον ο ασθενής είναι συνδεδεμένος με αναπνευστήρα είναι επιβεβλημένο να υπάρχει δυνατότητα μέτρησης των πιέσεων στο αναπνευστικό σύστημα με ηχητικούς συναγερμούς ανωτέρων και κατωτέρων ορίων (συναγερμός αποσύνδεσης).

4.3. Εξοπλισμός για Υποστήριξη του Ασθενούς

4.3.1. Εξασφάλιση αεραγωγού και υποστήριξη αερισμού:

* αναρρόφηση,

* εξοπλισμός διασωλήνωσης (δύο λαρυγγοσκόπια με τρία γλωσσοπίεστρα το καθένα, ενδοτραχειακοί σωλήνες, αεραγωγοί και λοιπό υλικό). * συσκευή τύπου AMBU με ασκό αποθήκευσης O₂ (reservoir Bag) για δυνατότητα χορήγησης 100%O₂.

4.3.2. Υλικά υποστήριξης κυκλοφορίας.

* ενδοφλέβιοι καθετήρες, σύριγγες και ενδοφλεβίως χορηγούμενα υγρά.

4.3.2. Φάρμακα:

* τα απαραίτητα για την υποστήριξη της κυκλοφορίας και την αντιμετώπιση συνήθων επειγουσών καταστάσεων.

* Νατριούχο Δαντρολένιο (Datrium) σε άμεση ζήτηση, για την αντιμετώπιση τουλάχιστον ενός ασθενούς με κακοήθη υπερπυρεξία.

4.4. Εξοπλισμός για Συνεχή Παρακολούθηση (Monitoring) του Ασθενούς

4.4.1. Στηθοσκόπιο προκάρδιο ή οισοφαγείο.

4.4.2. Σφυγμομανόμετρο και/η συσκευή αυτόματης μη - επεμβατικής μέτρησης της αρτηριακής πίεσης.

4.4.3. Ηλεκτροκαρδιοσκόπιο με καρδιορυθμόμετρο.

4.4.4. Σφυγμικό Οξύμετρο (για συνεχή μη επεμβατικό έλεγχο του κορεσμού του αίματος σε O₂) με ηχητικό συναγερμό κατωτέρων ορίων.

4.4.5. Καπνογράφος (για συνεχή μέτρηση και απεικόνιση του εκπνεόμενου CO₂).

4.4.6. Εφεδρικός φωτισμός ασθενούς και αναισθησιολογικού εξοπλισμού.

4.4.7. Θερμόμετρο.

Παρατηρήσεις: 1) Οι παραπάνω συσκευές δεν μπορούν και δεν επιτρέπεται να υποκαθιστούν τη συνεχή κλινική αξιολόγηση του ασθενούς, του μηχανήματος αναισθησίας και των monitors από τον αναισθησιολόγο.

4.5. Γενικός Εξοπλισμός ανά Συγκρότημα Χειρουργείων ή Χώρων Χορήγησης Αναισθησίας.

- 4.5.1. Ένας Απινιδωτής διαθέσιμος σε 30 sec ανά συγκρότημα χειρουργείων.
- 4.5.2. Χειρουργικές τράπεζες με δυνατότητα ταχείας κλίσης σε θέση τουλάχιστον Trendelenburg & anti -Trendelenburg.
- 4.5.3. Φορεία μεταφοράς ασθενών με δυνατότητα κλίσης σε θέση αναζωογόνησης.
- 4.5.4. Ένας τουλάχιστον Νευροδιεγέρτης.
- 4.5.5. Δυνατότητα προσδιορισμού αερίων αίματος τουλάχιστον εντός του Νοσοκομείου σε 24ωρη βάση.
- 4.5.6. Δυνατότητα προσωρινής βηματοδότησης.
- 4.5.7. Δυνατότητα προσδιορισμού βιοχημικών και αιματολογικών παραμέτρων εντός του νοσοκομείου σε 24ωρη βάση.
- 4.5.8. Συναγερμός Ανακοπής ανά αίθουσα χειρουργείου.

Άρθρο 5

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ασφαλή λειτουργία του αναισθησιολογικού εξοπλισμού ενός τμήματος είναι:

- * ο έλεγχος του αναισθησιολογικού εξοπλισμού:
- * ημερήσιος
- * πριν από κάθε αναισθησιολογική πράξη,
- * η συντήρηση ανά τακτά διαστήματα:
- * του αναισθησιολογικού εξοπλισμού
- * του δικτύου τροφοδοσίας με ιατρικά αέρια.

5.1. Ημερήσιος Έλεγχος

- 5.1.1. Το μηχάνημα αναισθησίας, ο αναπνευστήρας και τα monitors παρακολούθησης ελέγχονται υποχρεωτικά πριν χρησιμοποιηθούν οποιαδήποτε ημέρα χορηγείται κάποια τεχνική αναισθησίας ή καταστολή και τα ευρήματα του ελέγχου καταγράφονται.
- 5.1.2. Κάθε Α.Τ. είναι υποχρεωμένο να καταρτίζει και εφαρμόζει πρωτόκολλο ημερήσιου ελέγχου του μηχανήματος αναισθησίας, του αναπνευστήρα και των αντίστοιχων συσκευών παρακολούθησης του ασθενούς που υπάρχουν, σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστού και την πρακτική του κάθε ΑΤ.
- 5.1.3. Κατ'ελάχιστο θα πρέπει να διενεργείται ο παρακάτω έλεγχος:
  - * του εξοπλισμού για επείγουσα υποστήριξη αερισμού
  - * του συστήματος τροφοδοσίας ιατρικών αερίων υπό πίεση (από κεντρική παροχή και εφεδρικές οβίδες).
  - * του συστήματος χαμηλής πίεσης (απουσία διαφυγής σε χαμηλή πίεση),
  - * του αναπνευστικού κυκλώματος (απουσία διαφυγής),
  - * του αναπνευστήρα και των βαλβίδων μιας κατεύθυνσης (με τοποθέτηση ασκού στο συνδετικό Υ),
  - * των ακόλουθων monitors: αναλυτικού O₂, καπνογράφου, σφυγμικού οξύμετρου, σπιρόμετρου),
  - * επιβεβαίωση της τελικής θέσης του μηχανήματος αναισθησίας.

Παρατηρήσεις: 1) Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, ο έλεγχος που περιγράφεται ανωτέρω δεν προηγείται αλλά ακολουθεί μέτρα υποστήριξης της ζωής και διενεργείται μόλις οι συνθήκες το επιτρέψουν.

5.2. Έλεγχος Πριν από Κάθε Αναισθησία.

Πριν από τη χορήγηση σε οποιοδήποτε χώρο οποιασδήποτε τεχνικής αναισθησίας είναι επιβεβλημένο να διενεργείται από τον υπεύθυνο αναισθησιολόγο έλεγχος του μηχανήματος αναισθησίας, ο οποίος και αναγράφεται στο διάγραμμα αναισθησίας. Τα ελάχιστα στοιχεία που κάθε φορά ελέγχονται είναι:

- 5.2.1. Η καλή λειτουργία του αναπνευστικού κυκλώματος/βατότητα, απουσία διαφυγής).
- 5.2.2. Η ροή οξυγόνου διάτων ροόμετρων και της βαλβίδας flush O₂.
- 5.2.3. Το επίπεδο πλήρωσης του εξατμιστήρα (εφόσον αυτός υπάρχει) με πτητικό αναισθητικό και ο έλεγχος ότι δεν υπάρχει διαφυγή.
- 5.2.4. Η παρουσία καλώς λειτουργούσας αναρρόφησης.
- 5.2.5. Η ύπαρξη των απαραίτητων υλικών για την υποστήριξη του αεραγωγού και την ενδοτραχειακή διασωλήνωση.
- 5.2.6. Η παρουσία των απαραίτητων υλικών για την έναρξη και διατήρηση ενδοφλέβιας έγχυσης διαλυμάτων ή φαρμάκων.
- 5.2.7. Η παρουσία των απαιτούμενων αναισθησιολογικών φαρμάκων και
- 5.2.8. Των φαρμάκων για καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση.

5.3. Συντήρηση Αναισθησιολογικού Εξοπλισμού

- 5.3.1. Προληπτική συντήρηση του μηχανήματος αναισθησιολογικού εξοπλισμού ανά τακτά διαστήματα από εκπαιδευμένους τεχνικούς του νοσοκομείου ή της κατασκευαστικής εταιρείας σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή και την πρακτική του κάθε τμήματος.
- 5.3.2. Κατάρτιση συγκεκριμένου προγράμματος επισκευών τυχόν δυσλειτουργιών του μηχανήματος αναισθησίας και του αναπνευστήρα, που εκτελείται από εκπαιδευμένους τεχνικούς βάσει ειδικού πρωτοκόλλου.
- 5.3.3. Πιστοποίηση καλής λειτουργίας του μηχανήματος αναισθησίας και του αναπνευστήρα μετά από επισκευές για αποκατάσταση τυχόν δυσλειτουργίας.
- 5.3.4. Αποκλειστική απασχόληση τουλάχιστον ενός ειδικευμένου τεχνικού πλήρους απασχόλησης στα χειρουργεία νοσοκομείων με περισσότερες από 3.000 αναισθητικές πράξεις ετησίως.

5.4. Συντήρηση Δικτύου Ιατρικών Αερίων

- 5.4.1. Προληπτική συντήρηση ανά τακτά διαστήματα του δικτύου τροφοδοσίας με ιατρικά αέρια και με "κενό" από ειδικευμένους και συγκεκριμένους τεχνικούς.
- 5.4.2. Πιστοποίηση καλής λειτουργίας μετά από εγκατάσταση, επέκταση ή Ιανακαίνιση του δικτύου τροφοδοσίας με ιατρικά αέρια και "κενό".

Άρθρο 6

6.1. Γενικές Αρχές

- 6.1.1. Κάθε νοσοκομεία με τουλάχιστον ένα θεσμοθετημένο χειρουργικό τμήμα πρέπει να έχει θεσμοθετημένο αυτόνομο και ενιαίο τμήμα Αναισθησιολογίας, τη διοικητική ευθύνη της οποίας έχει ένας μόνον Δ/ντής (ανεξάρτητα του αριθμού των υπηρετούντων αναισθησιολόγων με βαθμό Δ/ντού).
- 6.1.2. Στη στελέχωση ενός Αναισθησιολογικού Τμήματος (ΑΤ) με Ιατρικό, Νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό πρέπει απαραίτητα να λαμβάνεται υπόψη ότι:
  - * στο εβδομαδιαίο ωράριο των 40 ωρών πρέπει να περιλαμβάνονται και οι εκτός χειρουργείου δραστηριότητες ενός αναισθησιολόγου,
  - * επί εφημερίας πρέπει να υπολογίζεται ο μέγιστος ασφαλής χρόνος συνεχούς εργασίας εντός χειρουργείου ενός αναισθησιολόγου.

6.2. Ειδικό Αναισθησιολόγοι

- 6.2.1. Για κάθε ασθενή που υποβάλλεται σε κάποια τεχνική αναισθησίας (γενική ή περιοχική) απαιτείται η συνεχής παρουσία ειδικού αναισθησιολόγου.
Συνεχής παρουσία σημαίνει ότι όταν ο γιατρός χρειάζεται να αντικατασταθεί η αντικατάστασή του γίνεται μόνον από άλλο γιατρό.
- 6.2.2. Η εβδομάδα πρωινή απασχόληση ενός αναισθησιολόγου επιβάλλεται να καλύπτει όλες τις δραστηριότητες της περιεχειρητικής φροντίδας των ασθενών: προεχειρητική εκτίμηση και ετοιμασία, μετεχειρητική φροντίδα, αντιμετώπιση του μετεχειρητικού πόνου. Έτσι η εντός χειρουργείου απασχόληση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 25 ώρες ανά 40 ώρες πρωινής εργασίας εβδομαδιαίως.
- 6.2.3. Επί εφημερίας ο μέγιστος ασφαλής χρόνος συνεχούς εργασίας εντός του χειρουργείου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 12 έως 16 ώρες ανά 24ωρο.
- 6.2.4. Στον υπολογισμό του συνολικού αριθμού των αναισθησιολόγων που υπηρετούν σ' ένα ΑΤ πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο " Βαθμός ανάπτυξης" του ΑΤ καθώς και του νοσοκομείου με βάση τα ακόλουθα:
  - * συνολικό αριθμό αιθουσών χειρουργείου ή άλλων χώρων όπου χορηγείται αναισθησία (κεντρικά χειρουργεία, χειρουργεία ΤΕΠ, λιθοτρίπτης, ακτινολογικό κ.λ.π.).
  - * "Ιδιαιτερότητα" και βαρύτητα των εκτελούμενων χειρουργικών επεμβάσεων π.χ. καρδιοχειρουργική, παιδοχειρουργική, μαιευτήριο, νευροχειρουργική, μεταμοσχεύσεις, χειρουργική μιας ημέρας κ.λ.π.
  - * "Βαρύτητα" της γενικής κατάστασης του ασθενούς.
  - * κάλυψη της Μονάδας Μεταναισθητικής, Φροντίδας (για νοσοκομεία με περισσότερες από 3 λειτουργούσες αίθουσες χειρουργείων),
  - * αριθμό γενικών εφημεριών του νοσοκομείου σε σχέση με τον αριθμό εκτάκτων χειρουργείων με αναισθησία ανά εφημερία.
  - * εβδομαδιαίες ώρες λειτουργίας του εξωτερικού αναισθησιολογικού ιατρείου,
  - * αναπτυγμένες ή άμεσαπροβλεπόμενες δραστηριότητες του Τμήματος ή Κλινικής π.χ. ομάδα Κάρδιο - Αναπνευστικής Αναζωογόνησης, Υπηρεσίας Οξέως Πόνου. Μονάδα Χρόνιου Πόνου. Μονάδα Ενδιάμεσης ή Αυξημένης Φροντίδας (ΜΕΦή ΜΑΦ). ΜΕΘ κ.λ.π.
  - * αριθμό των ειδικευομένων που εκπαιδεύει το ΑΤ και
  - * ερευνητικό και επιστημονικό έργο του ΑΤ.
- 6.2.5. Τα νοσοκομεία στα οποία δεν επιτυγχάνεται η κάλυψη των κενών θέσεων των Αναισθησιολόγων υιοθετούνται από τα Περιφερειακά Νοσοκομεία τα οποία υποχρεούνται να καλύπτουν με αποσπάσεις Αναισθησιολόγων τις έκτακτες ανάγκες (π.χ. ασθένειες, άδειες κ.λ.π.)

6.3. Νοσηλευτικό Προσωπικό Αναισθησιολογικού Τμήματος.

- 6.3.1. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εκτέλεση οποιασδήποτε αναισθησιολογικής πράξης, σε οποιοδήποτε χώρο και χρόνο αυτή εκτελείται, θεωρείται η παρουσία νοσηλεύτριας αναισθησίας επί 24 ώρες την ημέρα και 7 ημέρες την εβδομάδα.
- 6.3.2. Κάθε Αναισθησιολογικό Τμήμα επιβάλλεται να έχει νοσηλευτικό προσωπικό συγκροτημένο σε θεσμοθετημένο αυτόνομο και ενιαίο Νοσηλευτικό τμήμα.
Το τμήμα αυτό στελεχώνεται από ειδικά εκπαιδευμένο και ειδικευμένο στην Αναισθησιολογία νοσηλευτικό προσωπικό και έχει τουλάχιστον μία Προϊσταμένη ή υπεύθυνη. Για κάθε πλέον δραστηριότητα (ΜΜΑΦ, Οξύς και Χρόνιος Πόνος κ.λ.π.) καθορίζεται αντίστοιχος Υπεύθυνος Νοσηλεύτης ή Προϊσταμένη ανάλογα με το μέγεθος του Νοσοκομείου και τις συγκεκριμένες ιατρικές πράξεις του ΑΤ.
- 6.3.3. Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός νοσηλευτών /τριών αναισθησίας ανεξάρτητα μεγέθους νοσοκομείου πρέπει να είναι:
  - * πρωινή βάρδια: 1. νοσηλεύτης /τρία ανά λειτουργούσα με αναισθησία αίθουσα χειρουργείου (εντός και εκτός κεντρικών χειρουργείων).
  - * απογευματινή και νυκτερινή βάρδια: 1 νοσηλεύτης/τρία επιπλέον αυτών που απαιτούνται για τη λειτουργία των χειρουργείων για έκτακτες επεμβάσεις.

6.4. Νοσηλευτικό Προσωπικό Μονάδας Μετά - Αναισθητικής Φροντίδας (ΜΜΑΦ)

- 6.4.1 Η Μ ΑΦ (ή Αίθουσα Ανάνηψης) πρέπει να στελεχώνεται από εκπαιδευμένο στην Αναισθησιολογία νοσηλευτικό προσωπικό:
  - * πέραν αυτού που καλύπτει τις αίθουσες χειρουργείου,
  - * για όλες τις ώρες που λειτουργούντα χειρουργεία για προγραμματισμένες και έκτακτες επεμβάσεις και
  - * για τουλάχιστον 3 έως 4 ώρες πέραν του χρόνου λήξης της τελευταίας επέμβασης.
- 6.4.2. Σε νοσοκομεία με αριθμό χειρουργικών επεμβάσεων > 3.000 ετησίως (και ανάλογα με τη βαρύτητα τους) η ΜΜΑΦ πρέπει να έχει Προϊσταμένη ή υπεύθυνη ειδικευμένη νοσηλεύτρια που επιμελείται της λειτουργίας της Μονάδας.
- 6.9.3 Το Νοσηλευτικό προσωπικό της ΜΜΑΦ πρέπει να είναι σε επαρκή αριθμό ατόμων για να καλύπτει και την Ομάδα Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης όλο το 24ωρο.
- 6.4.2. Ο ελάχιστος αριθμός νοσηλευτριών της ΜΜΑΦ είναι:
  - * Πρωινή βάρδια: τουλάχιστον 1 νοσηλεύτρια ανά 2-3-κρεβάτια ΜΜΑΦ.
  - * Απογευματινή και Νυκτερινή βάρδια και Αργίες ίδια αναλογία με την παραπάνω σύμφωνα με τις ώρες λειτουργίας των χειρουργείων και ανάλογα με τον αριθμό των λειτουργουσών αιθουσών χειρουργείου.
  - * ΚΑΡΠΑ: συν 1 νοσηλεύτρια για την Ομάδα Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης και τις άλλες εκτός χειρουργείου αναισθησιολογικές πράξεις.

7.1. Γενικές Αρχές

- 7.1.1. Κάθε ασθενής που υποβάλλεται σε οποιαδήποτε τεχνική αναισθησίας (γενική περιοχική, τοπική ή καταστολή) πρέπει να παρακολουθείται και να υποστηρίζεται σε ειδικά οργανωμένο χώρο κοντά σε κάθε συγκρότημα χειρουργείων ή χώρο χορήγησης αναισθησίας ή μονάδα χρόνιου πόνου που τώρα μετονομάζεται από Αίθουσα Ανάνηψης σε Μονάδα ΜεταΑναισθητικής Φροντίδας (ΜΜΑΦ). 7.1.2. Ο ελάχιστος αριθμός κρεβατιών της ΜΜΑΦ είναι 1-1.5 κρεβάτια - φορεία ανά αίθουσα χειρουργείου.
- 7.1.3. Η ΜΜΑΦ λειτουργεί όλες τις ώρες που λειτουργούντα χειρουργεία και για τουλάχιστον 2-4- ώρες περαιτέρω.
- 7.1.4. Η μεταφορά του ασθενούς από την αίθουσα χειρουργείου στη ΜΜΑΦ [επιβλέπεται από αναισθησιολόγο, που φροντίζει για την εξασφάλιση της οξυγόνωσης και του αερισμού του ασθενούς.
- 7.1.5. Ο υπεύθυνος αναισθησιολόγος παραδίδει τον ασθενή του στη νοσηλεύτρια της ΜΜΑΦ βάσει συγκεκριμένου πρωτοκόλλου του ΑΤ.
- 7.1.5. Κάθε ΜΜΑΦ υποχρεούται να έχει συγκεκριμένα κριτήρια εξόδου των ασθενών για το νοσηλευτικό τμήμα, την τήρηση των οποίων ελέγχει ο ! υπεύθυνος αναισθησιολόγος.
- 7.1.6. Σε περιπτώσεις παρατεταμένης ανάνηψης των ασθενών, η ΜΜΑΦ πρέπει να έχει τη δυνατότητα 24ωρης λειτουργίας υπό συνθήκες εντατικής νοσηλείας και θεραπείας.
- 7.1.7. Σε μικρά νοσοκομεία (επαρχία αλλά και του κέντρου) που δεν διαθέτουν Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), μπορεί και πρέπει η ΜΜΑΦ να έχει τη δυνατότητα να λειτουργεί επίσης και ως Μονάδα Ενδιάμεσης (ΜΕΦ) ή Αυξημένης Φροντίδας (ΜΑΦ) για την υποστήριξη του βαρέως πάσχοντα για περιορισμένο χρονικό διάστημα και μέχρις ότου εξασφαλισθεί η μεταφορά του ασθενούς σε εξειδικευμένη νοσηλευτική μονάδα.
- 7.1.8. Είναι ευνόητο ότι για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο 7.1.7 πρέπει να εξασφαλίζονται οι δυνατότητες η ΜΜΑΦ να λειτουργεί σε 24ωρη βάση.

7.2. Στελέχωση ΜΜΑΦ

- 7.2.1. Ένας αναισθησιολόγος είναι πάντοτε υπεύθυνος για τους ασθενείς της ΜΜΑΦ
- 7.2.2. Ο ελάχιστος αριθμός εκπαιδευμένων νοσηλευτριών ΜΜΑΦ είναι 1 ανά 3 κρεβάτια και τροποποιείται σύμφωνα με την κατάσταση του ασθενούς, τη διάρκεια των επεμβάσεων και τις ώρες λειτουργίας της ΜΜΑΦ.

7.3. Εξοπλισμός ανά κρεβάτι ΜΜΑΦ

- 7.3.1. Παροχή O₂ από κεντρική παροχή ή δύο μεγάλες οβίδες O₂, μαζί με τις απαραίτητες συσκευές για τη χορήγηση O₂
- 7.3.2. Αναρρόφηση (κεντρική ή φορητή).
- 7.3.3. Ηλεκτρικές παροχές με πολλαπλές συνδέσεις.
- 7.3.4. Σφυγμομανόμετρο ή και συσκευή μη - επεμβατικής μέτρησης της αρτηριακής πίεσης.
- 7.3.5. Ηλεκτροκαρδιοσκόπιο με καρδιορυθμόμετρο.
- 7.3.6. Σφυγμικό οξύμετρο.
- 7.3.7. Θερμόμετρο
- 7.3.8. Εφεδρικό φωτισμός ασθενούς και εξοπλισμού.

7.4. Γενικός εξοπλισμός ΜΜΑΦ

- 7.4.1. Δυνατότητα υποστήριξης του αερισμού του ασθενούς
  - * απλός αναπνευστήρας,
  - * συσκευή τύπου AMDU
  - * εξοπλισμός διασωλήνωσης
- 7.4.2. Εξοπλισμός για Καρδιοπνευμονική Αναζωογόνηση
- 7.4.3. Ένας νευροδιεγέρτης.
- 7.4.4. Δυνατότητα μέτρησης αναπνεόμενου όγκου.
- 7.4.5. Ένας Καπνογράφος
- 7.4.6. Φορητές Οβίδες O₂ για μεταφορά των ασθενών
- 7.4.7. Σύστημα ΟΡΑΡ
- 7.4.8. Δυνατότητα ενδοσυνεννόησης με αίθουσες χειρουργείων
- 7.4.9. Συναγερμός ανακοπής

Άρθρο 8

Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής ελαχίστων ορίων προδιαγραφών για χορήγηση αναισθησίας.

Η πλήρης εφαρμογή των αναφερομένων στα άρθρα 1 έως 7 να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το 2004.

Η Απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 31 Οκτωβρίου 1997

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ